

Entrevista a En Josep Andreu, batlle de Montblanc

Autor: Pol Bragulat

Data de publicació: 16-03-2021

“L’Institut de Nova Història és una pota més per a la llibertat del nostre país i la independència de Catalunya. És molt important normalitzar la nostra història i el discurs cultural català, i abandonar perspectives provincianes, poc ambicioses, porugues i petites”. En Pol Bragulat ha entrevistat el batlle de Montblanc, En Josep Andreu.

En Josep Andreu ha estat batlle de Montblanc des del 1999 al 2001 i ho torna a ser des del 2007 fins a l'actualitat. Ha exercit de senador i diputat al congrés espanyol. Ha fet de diputat al Parlament de Catalunya i de president interí de l'Associació de Municipis per la Independència. El paper que el batlle Andreu ha tingut en el desenvolupament públic de l'Institut Nova Història ha estat i és molt important, car des del 2015 ha ofert cada estiu la vila de Montblanc com a seu perquè s'hi celebri la Universitat Nova Història. En aquesta entrevista explica com ha viscut la seva relació amb l'Institut. També des de la política.

?Com va conèixer les tesis d'En Jordi Bilbeny i la feina de l'INH?

Fa temps que se m'havia despertat la curiositat sobre les tesis d'En Jordi Bilbeny. Sobretot, després de llegir-ne els primers llibres, els que tracten la figura d'En Colom. Quan vaig llegir el seu Cristòfor Colom príncep de Catalunya, vaig quedar positivament impactat. Què hi arriba a explicar En Bilbeny! Més tard, ell mateix i d'altres membres de l'Institut em van proposar que endeguéssim conjuntament al municipi una universitat d'estiu.

?Com a batlle de Montblanc, què és el que el convencé per oferir la vila com a lloc on poder desenvolupar la Universitat Nova Història?

Quan els responsables de l'Institut vingueren a fer-me aquesta proposta, just feia poc temps que havíem acabat de restaurar el conjunt arquitectònic del Convent de Sant Francesc. El conjunt restaurat s'adeia molt bé a la proposta, ja

que d'una banda consta d'una sala de conferències i el claustre ?en part recuperat a partir de tot el que havia quedat de l'antic? i, per l'altra, s'ha introduït un restaurant a l'edifici renovat. A més, el lloc ocupa una posició cèntrica dins la vila. Per tant, el convent de Sant Francesc s'ha revelat com un espai molt adequat per a dur-hi a terme un esdeveniment com una universitat d'estiu.

A més a més, cal afegir que Montblanc és una vila amb una tradició prou rellevant pel que fa a la recerca sobre la catalanitat d'En Colom. En efecte, un montblanquí il·lustre, En Josep Porter i Rovira, bibliòfil i fill predilecte de la vila, repregué i aprofundí en les tesis que En Luis Ulloa havia defensat en una conferència a l'Ateneu Barcelonès el maig del 1927 sobre el Colom català. En Rovira aplegà el fruit de les seves investigacions en diversos llibres. De fet, era un home que venia d'una nissaga amb vocació llibretera ?una família que tenia una llibreria al Portal de l'Àngel de Barcelona?, i fou el pare de Maria Porter, una de les fundadores de la Xarxa Catalana de Biblioteques. És a dir, Montblanc és una vila que pot sentir-se orgullosa de recollir una tradició historiogràfica prou forta en relació a la tesi del Colom Català.

—La sisena edició de la Universitat Nova Història a Montblanc va haver de desenvolupar-se en el context d'unes mesures sanitàries restrictives a causa de la pandèmia de covid-19. Ara que ja fa uns mesos que s'ha acabat la Universitat, quines conclusions en treu, de l'organització d'un esdeveniment com aquest en comparació a la dels anys anteriors?

Bé, vull fer un petit apunt. I és que no només ha estat la batllia de Montblanc qui s'hi ha involucrat, sinó que jo mateix vaig participar a les conferències i taules rodones i a d'altres activitats. Quant als efectes del covid sobre la manera d'organitzar la Universitat d'enguany, s'ha de remarcar que, a l'agost, Montblanc era de les viles de Catalunya amb menys casos de coronavirus, la qual cosa va representar no haver de fer gaires canvis en relació als anys anteriors. Sí que és cert que, davant la pandèmia, vàrem posar a disposició dels possibles participants els mitjans per poder seguir els actes a través de les xarxes socials i per streaming. Amb tot, la Universitat es va continuar celebrant de forma presencial. Malgrat les mesures preventives que tothom va haver de seguir, hi va haver una sensació de normalitat.

—Quina petja creu que ha deixat la UNH a Montblanc al llarg d'aquests anys?

Crec que les universitats de l'INH han escrit un capítol més sobre el paper protagonista que té la vila a la història de Catalunya. El passat de Montblanc està impregnat d'esdeveniments cabdals per a la història del nostre país. Aquests comencen ja des de la fundació de la vila i passen per les quatre ocasions en què s'hi celebraren corts del Principat i per la seva proximitat al monestir de Poblet. El patrimoni material que queda de la vila medieval n'és testimoni. Però, com he dit, no és només pedra el que aporta Montblanc a la història de Catalunya, sinó també contingut cultural, i la UNH forma part d'aquesta aportació.

—Considera que l'impacte d'aquest esdeveniment ha tingut més ressò al municipi que a la resta del país o al revés? I per què?

Ni l'una cosa ni l'altra, diria jo. Es tracta d'una relació mútua que afavoreix el diàleg cultural entre la vila i la resta de Catalunya. A més a més, aquest tipus d'esdeveniments interpel·len el llegat d'un territori més gran que el del Principat. Parlo del llegat històric de tots els Països Catalans i de l'antiga Corona d'Aragó. Precisament els participants i conferenciant de les UNH provenen d'arreu dels territoris de parla catalana, que són hereus de l'antiga Corona catalanoaragonesa i, fins i tot, d'Occitània. Així, la procedència territorial dels participants als quals va dirigida la Universitat es correspon d'una manera força adequada amb l'àmbit geogràfic on l'Institut Nova Història situa la major part dels seus estudis.

—Vostè ha estat president de l'Associació de Municipis per la Independència i, per tant, ha pogut conèixer l'evolució del país des d'aquesta posició. Pot afirmar i/o explicar si ha vist una correlació entre la repercussió que rebia la feina de l'INH i les perspectives d'una Catalunya independent?

Bé, de l'Associació de Municipis per la Independència, només en vaig ser president en funcions. Però sí, hi té relació. L'Institut de Nova Història és una pota més per a la llibertat del nostre país i la independència de Catalunya. És molt important normalitzar la nostra història i el discurs cultural català, i abandonar perspectives poc ambicioses, porugues i petites.

Cal, per exemple, fer entendre que la qüestió de la decadència de Catalunya durant el Renaixement és un mite que només defensen els qui mantenen una mentalitat provinciana pel que fa al nostre país. Tal com defensa sòlidament

l'INH, aquesta decadència no existeix. Al contrari, el segle XVI i el Renaixement són la culminació de l'època daurada de l'imperi mediterrani de la Corona d'Aragó i de la cultura catalana. Per donar al país la força necessària per fer la independència és cabdal que la historiografia catalana reompli el buit sobre la nostra història ?les nostres gestes, les nostres conquestes, la nostra iniciativa? i sobre la nostra cultura ?els nostres escriptors, pensadors, pintors, escultors, arquitectes?, provocat per tres segles d'ocupació espanyola. Durant aquests tres segles d'ocupació, incloent-hi la feina feta per la censura franquista, Espanya ha anat usurpant la nostra història. Si una societat vol ser lliure, ha de saber la veritat sobre el seu passat i combatre les tergiversacions que han inventat els qui volen dominar-te. Cal reconèixer que hi ha una certa endogàmia dins el sistema d'universitats catalanes, i cal parlar-ne. Pel que fa a la feina que l'INH tira endavant, les universitats no poden seguir girant-s'hi d'esquena i mantenint-hi una confrontació oberta en lloc d'establir-hi un diàleg seriós.

—Arran de la pregunta prèvia, voldria saber quina valoració fa de l'obra d'En Jordi Bilbeny i la seva importància en el conjunt de la cultura catalana. Per què creu que se'l difama, silencia i menysprea?

Bé, a En Jordi Bilbeny se li dóna aquest tracte perquè els professors universitaris no volen revisar allò que els trauria de la zona de confort. Haurien de reconèixer possibles errors, uns errors que suposarien massa daltabaixos per a les institucions de les quals formen part. De totes maneres, estic segur que tard o d'hora aquesta situació anirà canviant.

—En el seu cas en concret, al llarg d'aquests sis anys de col·laboració entre l'INH i l'ajuntament de Montblanc, ha hagut de pagar algun preu personal o polític a causa d'aquesta relació? I si és així, per què creu que ha valgut la pena pagar-lo?

No, no he hagut de pagar cap preu, tot i la pressió negativa, esdevinguda ja clàssica, que els carques mitjans de comunicació de Madrid despleguen contra nosaltres cada any pel mes d'agost, quan no tenen altres notícies a oferir a la gent. Sí que sap més greu el fet que les Universitats Nova Història han patit la difamació per part dels partits polítics espanyols i les seves sucursals catalanes. Sobretot difamacions sobre com és subvencionat i finançat aquest esdeveniment. La veritat és que la nostra universitat d'estiu ha estat feta amb diners privats, mentre que la majoria d'universitats d'estiu de tot el país han estat subvencionades pel govern amb milions d'euros. De fet, un dels grans mèrits de la UNH és que s'ha pogut dur a terme sense cap tipus d'ajuda pública. Però el que sap més greu és que alguns partits independentistes també s'han afegit a aquestes acusacions.

—Vostè presideix a hores d'ara Independentistes d'Esquerres i, per tant, obre una nova etapa en la seva vida política. Com creu que l'INH pot encarar-la per difondre els llibres d'En Jordi Bilbeny i els altres investigadors? Hi ha alguna fita a partir de la qual es pugui esperar una normalització en el coneixement de la nostra història?

Crec que a poc a poc ja anem obrint camí dins de l'àmbit polític. És costós i lent, però es va fent. Per exemple, veig molt positiu que dins de Junts per Catalunya surtin casos com el d'En Joan Canadell, que ha mostrat en públic el seu compromís amb l'INH. Casos com aquest són una molt bona notícia i van eixamplant l'escletxa, malgrat les reaccions negatives que puguin generar.

El que cal per guanyar el futur és seguir avançant amb bon ofici i valentia. Avui dia no es donen els terribles condicionants negatius dels segles anteriors que ofegaven les opinions i explicacions dels qui pensaven diferent. Per tant, es pot avançar perfectament. Cal normalitzar-ho ensenyant que som gent normal, com la de qualsevol altra societat que revisa i corregeix la seva història a cada generació.

Pol Bragulat